

DIGITALISERING

De digitalisering heeft heel veel goeds gebracht, maar ook minder goeds. Denk aan de digitalisering van de banken. De meeste mensen juichen die toe, maar er is ook een grote groep die niet digitaal geletterd genoeg is om mee te zijn. De automatisering is in heel wat bedrijven een noodzaak, maar zorgt er ook voor dat sommige werknemers achterhaalde technische vaardigheden hebben en niet meer aan de bak komen op de arbeidsmarkt. Datacenters zijn onmisbaar, maar ze vreten vaak veel energie.

Hoe kunnen we de digitalisering en de automatisering in de toekomst helemaal duurzaam maken? Hoe zorgen we ervoor dat technologie mensen verbindt in plaats van sommigen het gevoel te geven dat ze uit de boot vallen? Hoe kunnen we technologie gebruiken om enkele van de cruciale uitdagingen in de wereld op te lossen?

Supermarkten gebruiken steeds meer technologie om hun voorraden beter te beheren en verspilling tegen te gaan. Dat kan bijvoorbeeld helpen om SDG 2 – een van de duurzaamheidsdoelstellingen van de VN – dichterbij te brengen, namelijk een einde maken aan de honger in de wereld, voor voedselzekerheid zorgen en evolueren naar duurzame landbouw.

Enkele voorbeelden van de kracht

van technologie zagen we tijdens de coronapandemie. Werknemers konden thuis werken, scholieren en studenten konden online les volgen. Bedrijven ontwikkelden al lang voor corona tools om samen met burgers producten te co-creëren, en overheden overall ter wereld gebruiken burgerparticipatietechnologie om de kloof met de burger te dichten. Technologieën als artificiële intelligentie of blockchain staan eigenlijk nog maar in hun kinderschoenen, we mogen de komende jaren een rist nog onvermoede toepassingen verwachten.

Jochen Vincke, partner van het consultancybedrijf PwC, ziet bijvoorbeeld welke rol technologie in de landbouwsector kan spelen: “Drones kunnen kijken welk stuk land precies bemesting nodig heeft. Een autonome tractor kan de werklust van de landbouwer verminderen. Digitalisering zal ons bijvoorbeeld in staat stellen de korte keten efficiënter te doen werken. Een ander voorbeeld is de energiesector. Met nieuwe technologie die ons verbruik beter beheert, zullen mensen energie tappen op het moment dat dit voor hen het voordeligst is.”

Welke projecten zochten we?

Wayne Visser, professor duurzame transitie aan de Antwerp Management School, hoopt heel wat projecten te zien uit de vierde industriële revolutie – Industrie

4.0 – waarbij automatisering en data worden gebruikt om productieprocessen te verbeteren. “We kunnen die technologieën ook inzetten als oplossing voor sociale en milieuproblemen”, zegt Visser. “Blockchain, 3D-printen, artificiële intelligentie, drones. *The sky is the limit.*”

“In die categorie passen ook projecten om mensen om te scholen, zodat ze met nieuwe vaardigheden klaar zijn voor de toekomst. Initiatieven om de digitale kennis bij te spijkeren, zodat mensen in staat zijn met machines te werken in plaats van simpelweg vervangen te worden door machines.” **t**

BENNY DEBRUYNE

FINALIST 1: HAPPY HOURS MARKET

Tegen voedselverspilling

Sinds 2019 neemt Happy Hours Market onverkochte goederen terug van supermarkten om ze via een app tegen halve prijs door te verkopen aan zijn klanten en het overschot te verdelen onder verenigingen. XAVIER BEGHIN

Elk jaar verspilt de Europese Unie een vijfde van haar voedselproductie – bijna 154 miljoen ton, volgens recente cijfers van het European Environmental Bureau. Voor gezinnen bedraagt die verspilling 143 miljard euro. Dat zijn schokkende cijfers die binnenkort moeten leiden tot bindende doelstellingen van de Europese Commissie. Volgens de EEB verspilt elke Belg 345 kilogram voedsel, voornamelijk groenten en fruit. Daar zijn de producten die supermarkten weggooien niet bij gerekend, voornamelijk verse producten.

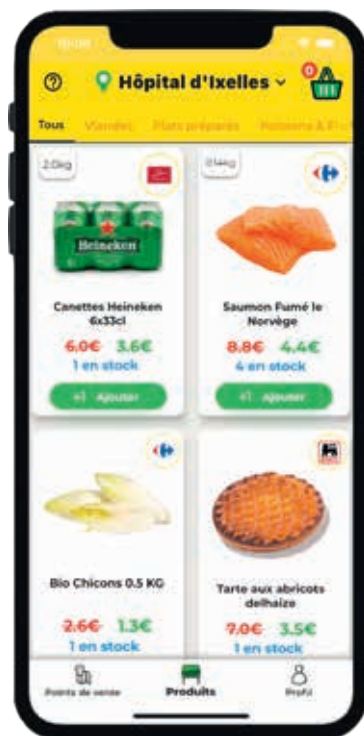
Meer afprijzingen

Daar komt Happy Hours Market om de hoek kijken, een Brusselse start-up die in 2019 aan de ULB het levenslicht zag. Zijn bestaansreden? Onverkochte goederen ophalen bij supermarkten en die dezelfde dag, via een doordachte app, verkopen aan zijn klanten. In drie jaar is het bedrijfsmodel geëvolueerd om aan de behoeften van beide partijen te voldoen. “Wij betalen de supermarkten nu

om de producten op te halen voordat ze een korting aanbieden”, legt Ludovic Libert, een van de twee medeoprichters, uit. “Dat heeft verschillende voordelen. Het is een ethisch en ecologisch gebaar omdat het hun afval vermindert. Ten tweede kunnen de supermarkten zo de kannibalisatie van producten tegen de volle prijs vermijden omdat er geen afprijzingen meer zijn. Voor sommigen is het beter om weg te gooien dan om af te prijzen. We nemen alle onverkochte artikelen terug en zetten ze weer te koop op onze app tegen de helft van de prijs.”

Die paradigmaverschuiving heeft het aanbod van Happy Hours Market versterkt, aangezien het nu de supermarkten zijn die samenwerking voorstellen en niet andersom. De meeste van hen zijn franchisenemers. “Die zijn reactiever dan andere winkels, die zich tot hun moedermaatschappij moeten wenden”, vervolgt Ludovic Libert. “Het is niet onmogelijk dat we op een dag een overeenkomst voor een hele keten hebben, maar daarvoor is een veel beter ontwikkelde logistiek nodig.”

HAPPY HOURS MARKET
Happy Hours Market heeft in 2022 600 ton onverkocht voedsel gerecupereerd.

50.000 klanten

Happy Hours Market heeft in 2022 600 ton onverkocht voedsel gerecupereerd, en dat alleen in een deel van het Brussels Gewest waar het zeven inzamelpunten heeft en in Namen (twee inzamelpunten, maar de activiteit is stilgelegd na de diefstal van een vrachtwagen). Klanten kunnen met de app gemiddeld 65 euro per maand besparen.

“Wij bieden toegang tot kwaliteitsproducten tegen lagere prijzen en dat heeft een effect, gezien de huidige economische situatie”, zegt Ludovic Libert. “Ons klantenbestand van 50.000 mensen is sinds eind vorig jaar verdubbeld, evenals het gemiddelde winkelmandje. Wat niet op de app wordt verkocht, wordt verdeeld onder mensen in nood via verenigingen en een partnerschap met het SAFE-programma van de Europese Unie. De start-up zal binnenkort kapitaal inzamelen om zijn model in andere steden te repliceren. **i**”

“Wij betalen de supermarkten nu om de producten op te halen voordat ze een korting aanbieden”
LUDOVIC LIBERT,
HAPPY HOURS MARKET

FINALIST 2: LITA.CO

Platform voor projecten met impact

De Franse start-up Lita.co, een pionier in crowdfunding en crowdlending met impact, heeft zich enkele jaren geleden in België gevestigd en heeft al zo'n vijftig projecten gefinancierd. CHRISTOPHE CHARLOT

Lita.co, een webplatform voor participatieve financiering, heeft al 10 miljoen euro ingezameld voor zo'n vijftig Belgische impactprojecten, van een waterkrachtcentrale in containers tot vrachtzeilboten en een biologische boerderij gespecialiseerd in permacultuur. Het gaat om bedrijven die zich inzetten voor de ecologische en sociale transitie.

De in Frankrijk geboren start-up ontwikkelt zich sinds vijf jaar via een Belgische dochteronderneming. Die omvat de moedermaatschappij in het kapitaal, maar ook Credal, For Wings, een fonds van de familie Lhoist, en Impact Capital, de holding van Piet Colruyt. Het kleine team van zes mensen, met countrymanager Vincent De Brouwer, werkt aan zijn naamsbekendheid door de impact van het platform naar voren te brengen. Lita.co is een pionier in die specifieke positionering. Duurzaam en maatschappelijk engagement maakt integraal deel uit van het DNA van Lita.co.

“Hoewel we geen heel strikt wetenschappelijke methode toepassen om de

projecten die op het platform komen te selecteren, bekijken we alles heel goed en wordt meer dan 50 procent van de aanvragen afgewezen”, benadrukt Vincent De Brouwer. “Projecten die geen fundamentele impact hebben, worden

VINCENT DE BROUWER
“We stellen het financiële aspect niet voorop.”

“Lita.co heeft een gemeenschap van 17.500 vaste investeerders.”

afgewezen.” Zo worden momenteel bijna alle vastgoedontwikkelingsprojecten afgewezen, evenals een aantal bedrijven waarvoor duurzaamheid slechts een ondergeschikt aspect is. Dat blijkt uit de lijst van uitgevoerde financieringen, waarin nogal wat coöperaties staan.

Scherpe positionering

De jonge start-up is trots op zijn positionering en legt die heel duidelijk uit aan zijn gemeenschap van 17.500 vaste investeerders. “We stellen het financiële aspect niet voorop”, legt de manager van het platform uit. “Bovendien kunnen burgers die investeren een korting krijgen als ze een bedrijf met een positieve impact opstarten. Ze weten dat wij niet noodzakelijkerwijs hetzelfde rendement bieden, maar het blijft interessant.” De Brouwer wijst erop dat coöperaties die kapitaal ophalen op Lita.co soms de neiging hebben om de meerwaarde te plafonneren.

Lita.co biedt zowel kapitaalinvesteringen in het bedrijf als crowdlending of participerende leningen. In beide gevallen kunnen particulieren vanaf 100 euro investeren. Zij vormen de meerderheid van de investeerders op het platform. Velen investeren tussen 200 en 300 euro. Lita organiseert in sommige gevallen, om het doel te bereiken, parallel een institutionele fondsenwerving.

Lita.co probeert projecten te selecteren die minimaal 100.000 euro opbrengen en tot 5 miljoen euro kunnen gaan. Het grootste dossier in België bracht een miljoen euro op. In totaal heeft Lita.co in België, Frankrijk en Italië bijna 90 miljoen euro opgehaald voor 240 projecten, goed voor de creatie of de versterking van 14.400 banen. **i**

FINALIST 3: SHAYP

Scholen besparen water met lekdetectie

Het Brusselse Shayp ontwikkelde een AI-gestuurde oplossing die waterlekken realtime opspoot. De toepassing wordt geïnstalleerd in 86 Franse scholen. In vijf jaar zullen ze samen meer dan een miljard liter water besparen. ROEL VAN ESPEN

Water is een kostbare grondstof waarmee we omzichtig moeten omspringen. Het feit dat een land als Frankrijk een paar maanden geleden geconfronteerd werd met de grootste waterschaarste van de afgelopen eeuwen, geeft aan hoe acuut de situatie is. “Goed waterbeheer is belangrijker dan ooit”, zegt Gregoire de Hemptinne, medeoprichter en COO van de Brusselse start-up Shayp. “Zeker als je weet dat gemiddeld een op de drie gebouwen jaarlijks wordt geconfronteerd met een lek. 95 procent van de lekken blijft bovendien lange tijd verborgen.”

Shayp ontwikkelde een geautomatiseerd systeem dat op basis van artificiële intelligentie waterlekken realtime detecteert en beoordeelt. De combinatie van hardware en software is laagdrempelig en geeft gebouwbeheerders, huis-eigenaren en verzekeraars een direct inzicht in hun waterverbruik en -verlies. Dat resulteert in een gemiddelde besparing van 20 tot 30 procent op de waterfactuur.

“

‘Een op de drie gebouwen wordt jaarlijks geconfronteerd met een lek’

GREGOIRE DE HEMPTINNE, SHAYP

Scholen en universiteiten

“We implementeerden onze technologie al in meer dan 550 scholen en universiteiten in België, Frankrijk en Nederland”, zegt Gregoire de Hemptinne. “Die zijn vaak kwetsbaar vanwege het lage bewustzijn en de slecht onderhouden infrastructuur. We werden geselecteerd om 86 scholen in de Franse regio Grand Est uit te rusten met ons realtime-lekdetectiesysteem. Een grote facilitaire partner staat in voor de installatie van de ruim 300

↓ SHAYP

AI in de eerste 24 uur kan het systeem anomalieën detecteren.

toestellen en zal automatisch worden geïnformeerd over anomalieën of lekken.”

“Dit project zal de 86 scholen samen een besparing van een miljard liter water opleveren in vijf jaar. Op die manier wordt ook 5 miljoen euro uitgespaard. Dat geld kan worden ingezet voor onderwijs.”

“Tegelijk zien we dit initiatief als de uitgelezen kans om leraars en leerlingen aan de hand van een concreet praktijkvoorbeeld bewuster te maken. We hopen ook beheerders van andere onderwijsinstellingen en openbare gebouwen warm te maken. Bovendien helpen we hen zo de Duurzame Ontwikkelingsdoelstellingen van de Verenigde Naties te behalen.”

6 miljoen liter water

Het project zal vijf jaar duren. Het ging in februari 2021 van start met een proefinstallatie in het Franse Saint-Laurent. De landbouwschool bespaarde in slechts enkele maanden ongeveer 6 miljoen liter water en 20.000 euro. Ze stootte ook 845 kilogram minder CO2 uit. Momenteel werkt Shayps facilitaire partner aan de uitrol in de andere scholen. Al in de eerste 24 uur na de installatie kan het systeem anomalieën detecteren en de gebouwbeheerder waarschuwen. Dankzij machinelearning wordt de tool ook almaar slimmer.

“Dit project toont aan hoe een eenvoudige en kostenefficiënte oplossing publieke gebouwen veerkrachtiger kan maken”, besluit Gregoire de Hemptinne. “Bovendien zal het initiatief ons in staat stellen concrete benchmarks inzake watergebruik voor schoolgebouwen op te stellen, en gerichte adviezen voor waterbewaking uit te werken.”

